

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 445

בס"ד ערשטיק פר' וישב (פערטן) כ"ב כסלו תשע"ג

פאציגים יקרים

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען (ל"א, א) שמעתי ממורי כי אדם השלם אם יודמן לו איזה ביטול תורה ותפלה יש לו להבין שגם זה הוא ידו יתברך שדוחה אותו כדי שיתקרב יותר, בסוד שמאלו תחת ראשי וימינו תחבקי. ובוה יוכן 'בארץ מגורי אביו' שנתיישב יעקב ליתן דעת גם בארץ מגורי אביו שמאלו תחת לראשי, כשהיה לו ביטול תורה ותפלה, שזה הוא ידו יתברך כדי שיתקרב וימינו תחבקי. ואז נקרא ארץ כנען שנכנע הגבורה ונמתק, והבן.

וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען (ל"א, א) מה שישב בישיבה של צער הנקרא יעקב לשון עקב ושפלות, בארץ מגורי אביו לשון מורא [מגור מסביב] הכל היה מצד שהיה עדיין עכירות הארץ רב ועצום שנקרא ארץ כנען דייקא. עד שנודרך ונקרא ארץ ישראל. ואמנם אמר אלה תולדות יעקב יוסף. שתולדות מי שהוא בעקב ושפלות שיוסף דעת להתקרב אליו יתברך וק"ל.

ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם (ל"א, ב) הצדיק מעלה אפלו הדברים הרעים - דבתם רעה - אל אביהם שבשמים.

והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה (ל"א, י) שני חלומות חלם יוסף האחד בארץ - תבואה, והשני בשמים - שמש ירח וכוכבים. לאמיתו של דבר ממרתן אחת, כי על ידי כוחו הגדול בשמים משפיע שפע וברכה ליושבי תבל.

ויאמר ישראל אל יוסף הלא אחיך רועים בשכם לכה ואשלחך אליהם ויאמר לו הנני (ל"א, יג) בהרגשה 'ויאמר לו הנני' למדין שיש להתכונן למצוה הכנה נפשית אפילו למצוות שכחות כמצות כיבוד אב, וזהו ויאמר ישראל אל יוסף תתכונן לשליחות. ויוסף אמר "הנני" מכין עצמי לשליחות, ורק אז נצטווה יוסף אודות פרמי השליחות.

וירד יהודה (ל"א, א) מאחר שיהודה היה שפל בעיניו - וירד - זכה למלכות מלשון וירד מיעקב.

(תולדות יצחק בן לוי)

ויהי ה' את יוסף (ל"א, ב) הן בהיותו איש מצליח והן בהיותו בעת צרה - בבית אדוניו המצרי - תמיד היה דבוק בה' - ויהי ה' את יוסף.

וימאן ויאמר וגו' (ל"א, ח) יש ללמוד מזה איך להשמר מהיצה"ר ע"י ישוב הדעת שהקב"ה מסר הכל לרשות האדם, אף כי היה ברשותו שלא להיות כח לאדם לעשות נגד רצונו, רק במובו מסר הכל לאדם בכדי שיקבל האדם על עצמו עול מלכותו יתברך וכו'.

וימאן וגו' (ל"א, ח) יש להתבונן במה שסובב הקב"ה אחר שעמד בנסיון העצום הזה שיתנו אותו בבית האסורים, ונאמר בזה כי השי"ת מסבב כשצריך להעניש לצדיק יהיה העונש בשעה אשר זכותו רב מאד. ומוה יקח האדם ק"ו שלא לבא ח"ו לידי גבהות בעשות אחת ממצות ה' כראוי, רק יפול עליו יותר פחד בהיותו מיישר עצמו לבל יתעורר עליו עונש ממעשיו הקודמים כנ"ל.

ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחמאתי לאלקים (ל"א, ט) לכאורה היה לו ליוסף לומר וחמאתי כי בני נח ג"כ נצטוו על העריות, אלא שלא רצה לכלול את עצמו עמה אפילו בדיבור.

(אמרות משה להרה"ק ר"מ מקוברין)

ותתפשטהו בבגדו לאמר שכבה עמי ויעזוב בגדו בידה וינס ויצא החוצה (ל"א, יב) היצה"ר תופס את האדם ומפילו למרה שחורה, בבגדו בזה שמוכיר לו כל הבגידות והכישלוניות ועי"ז מכון לאמר לו

שכבה עמי התדבק עמי בחיי תענוג תאות החומר כי לא יועיל לך עוד עבודתך. אך מי שהוא פקח ויעזוב בגדו אצלה, כלומר עוזב את העבר ואומר מה שעבר אין ומעתה אני מקבל על עצמי מחדש עול מלכות שמים ע"י וינס החוצה ברח מהפיתוי להיות במרה שחורה.

(אמרות משה להרה"ק ר"מ מקוברין)

המשק שיחת הרא"ש ז"ל א"א אולב"י שאתח תורה תפלה"ח הובא ל'דפוס ע"י א"א

- ג -

אנו רואים שדוד המלך הגיע לשיא הקדושה, וכמה לקח עד היה נדמה לו שהוא משהו מציאות? עד שסבר שיש לו כח לעמוד בעולם העשיה בעצמו ואינו זקוק לעילת כל העילות וסיבת כל הסיבות, והוא יכול להתחזק ולהשאר עם סיבת כל הסיבות ללא כל סיבה. וכאשר נעשה בעיני עצמו מציאות - נכשל. אך מזה הוא הגיע לשיא של השפלות שלו, שהיה חרד כל הזמן שלא יכשל, ושלא ינסה להגיע אל הקדושה ללא הסיבות שהיא שולחת לו, עד שהגיע לבחינת "וחטאתי נגדי תמיד", שלא היה רגע שלא חי במציאות השפלות שלו, ביסוד שהרבש"ע ברא אותו. עבר את כל היסורים, ולא נשבר. נשאר בעבודתו, ולא נעצר לשאול: מה התכלית שלי? מה יצא מזה? הוא הלך ללא מעצור ובלי שאלות, עד שהגיע לשיא התכלית, - וחטאתי נגדי תמיד. ומכיון שתמיד היתה שפלותו נגד עיניו, לא היתה מחשבה אחת שיצאה ממנו שלא היתה לו באמצעותה התקשרות אל הקדושה, דהא בהא תליא.

התקשרות הזו שזוכים לה באמצעות השפלות עליה רמזו חז"ל בדבריהם "בעל כרחך אתה חי". שאין הפירוש בזה כפי שהעולם סבור, שאף מי שמתייסר וסובל בעל כרחו הוא מוכרח לחיות ולהתייסר. רק הכוונה בזה לצדיק אמת, כאשר הוא יורד לשיא של השפלות שלו, שאין לו קיום כלל, ובכל נשימה הוא מודה לרבש"ע על החיות

שחיה אותו בזו הנשימה, כאשר מגיע לכזו בהירות וחי במציאות כזו, הוא בשיא ההתבטלות, וכאילו אינו חי יותר, הוא חזר לשורשו כמו בעת שהרבש"ע ברא אותו עפר מן האדמה, שכנס עפר מארבע כנפות הארץ וברא גולם. ואז אין לו התקשרות אף לרגע אחד רק לרבש"ע, על כל נשימה ונשימה יש לו התקשרות. ודוד המלך עבד על עצמו עד שהגיע לשלימות הביטול, עפר מן האדמה, בבחינת 'גולם', כמו שהיה בעת שהרבש"ע ברא את הגולם. וכשהגיע למדרגה זו כבר לא היה לו כל קיום ואחיה, והוא לא יכל לזוז, ואז יצאו מפיו המילים "גלמי - ראו עיניך", כי הוא השיג שיש בו חיות אלקית שמחיה את הגולם הזה. וייצר את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים".

זה הכוונה באומרם "בעל כרחך אתה חי", כי אדם שהוא בבחינת גולם בעל כרחו הוא שומע שיש בו מציאות אלקית המחיה אותו, כי איך גולם יכול לזוז, איך יכול לדבר, איך יש בו חכמה, בעל כרחו מוכרח להגיע להכרה שיש בו מציאות שהוא החי, והוא מחיה אותו. ומזה הוא נהיה בעצמו בחינת 'חי', שבהכרתו א"ע הוא מוכרח להאמין שיש בו חי, ועי"ז, הוא מצא את החי שחי לעולם. כאשר הוא נהיה בחינת חי הוא מצא את חי החיים, וזוכה להשיג את 'חי חי יודוך'. דהיינו שהוא אינו כלום ואינו פועל מאומה, כי כל החיות שלו היא חי ה' המהווה אותו, ואם כן לא הוא המודה רק חי ה'

איפוא שאני שוכב, היכן שאני עומד, במקום שהמחשבה שלי נמצאת - גם שם ידך תנחני, זה אתה שמכניס בי את המחשבה הזו. ואז הוא טוען: למה אתה מכניס בי את המחשבה הזו? אני הרי 'גולם', אתה הוא זה שמכניס את המחשבה הזו.

על מחשבות כאלו נאמר "רבות מחשבות בלב איש", כי ממחשבה אחת נהיה הרבה מחשבות. האדם הרי עומד בבחירה שעליה נצטוו "ובחרת בחיים", הוא יכול להשאר ב'רבות מחשבות' ולהשבר: "מה בכלל החיים שלי?" "בשביל מה אני צריך לחיות?" המחשבות הרעות הרי מביאים לו רעיונות כאלו ואחרים והוא נשבר, כי הוא נכנס ל'רבות מחשבות'. אבל "ועצת ה' היא תקום", כשאדם מתעקש והוא עובד וצועק: "רבונו של עולם, אני לא רוצה נהמא דכיסופא, לא בראת אותי בשביל לעשות ממני צחוק, אתה מוכרח להראות לי את הדרכים שלך איך אני אעמוד ישר ואהיה בבחינת 'כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי'. וכשאדם מתעקש, ועומד ודופק בדלת כל הזמן, שמהמחשבות שלו יהיה 'ועצת ה' היא תקום', הוא זוכה להכיר מעצמו שיש מציאות שהוא החי. אז נהיה 'בעל כרחך אתה חי'. הוא משיג את ה'בעל כרחך', ומזה מגיע לבחור באמונה, ב'עצת ה' היא תקום' הנ"ל, שמכיר שצריך לחיות באמצעות הרבש"ע שהוא המציאות בעולם, ותמיד צריך לחיות בפחד, כי הוא מוכרח לעבור את "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך".

המשך יבוא אי"ה

המהוה אותו הוא המודה לחי החיים. ואז מציאות ה' נהיית דבר מוכרח בעולם, "בעל כרחך אתה חי", ע"י דוד המלך שזכה לזכות לחי העולמים ש"חי חי הוא יודוך".

הרבש"ע זיכה לדוד המלך את ה'בעל כרחך אתה חי' בגלל שהוא רוצה תהילה מהחומר. מה כבר יש לו מהחומר הזה? אין לו באמת כלום, אבל הפעולות שהוא פועל נעשים באמצעות החומר. כמו צינור שבעצמו הוא לא כלום ואינו נותן כלום, התועלת שיש ממנו היא שאפשר להעביר דרכו מים, כאשר צריכים להביא מים למקום כלשהו מושכים לשם צינור ובאמצעותו מביאים את המים. כך הוא האדם. מה יש לרבש"ע מן האדם? "מה אנוש כי תזכרנו". יש לו ממנו רק באותה מידה שהוא נתן לו את הבחירה. וביד האדם לבחור באמת ואמונה, דהיינו שמתוך הכרת מציאותו ירד למצב של 'גלמי ראו עיניך', ובגלל שהגיע למדרגה של 'גולם', הוא מוכרח לשמוע שיש בו חיות מחי החיים. כי איך יכול גולם להגיע להכרה, בעל כרחך שיויפח באפיו נשמת חיים בגולם הזה.

יויפח באפיו נשמת חיים' נאמר על האדם הזה, שעבד על עצמו עד שהגיע לבחינת 'גולם', ומתוך זה השיג את 'יויפח באפיו נשמת חיים'. מתוך העבודה שעבד כל הזמן ולא נשבר, ולא נתן לעצמו להשבר בגלל השטן. ואין הכונה לשטן מהחוץ, השטן זה המחשבות שלו. הוא לא נכנע למחשבות שלו, אפילו אם נפל הוא לא נשבר, רק כמו שדוד המלך אמר "גם שם ידך תנחני".

ויקח אדוני יוסף אותו ויתנהו אל בית הסוהר מקום אשר אסירי המלך אסורים ויהי שם בבית הסוהר (ל"מ, כ) לכאורה כפל הלשון בית הסוהר מיותר, ונראה הכתוב מרמז ויהי שם בבית הסוהר אע"פ שיכול היה לעשות כל פעולה כדי להשתחרר מבית הסוהר, בכל זאת לא עשה כל פעולה, כי בוסח היה בה' שבדואי יהפוך לו הכל לטובה. (עד כדי כך שבקשת העזרה משר המשקים היה נחשב ככשלון...).

(לקוטי רבי משה יעקב)

ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חולם (מ"א, א) אפשר לומר בדרך רמז בעת שהאדם מקיץ עצמו משינת האיוולת ששקע בה ימים רבים ויודע באמת שפרעה הוא היצה"ר ותענוגיו הם רק כתענוג של חולם חלומות. ושהתענוג האמיתי הוא דבקות בהש"ת. כי הדבקות בכל אות נפשו הוא רק באורו יתברך שהוא אין סוף או תגיל נפשו באלקיו אמן.

ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו (מ', כ"ג) לכאורה תיבת וישכחהו מיותרת כיון שכתוב ולא זכר פשיטא דשכחו. אלא דבתחילה בטח יוסף בשר המשקים ורק כאשר ראה יוסף שלא זכר אותו שם בטחונו בהקב"ה, וכששם בטחונו בהש"ת ופרעה חלם. לפי"ז יהיה פירוש הכתוב כך: ולא זכר שר המשקים את יוסף לפני פרעה, או וישכחהו. שכח גם יוסף את שר המשקים ולא בטח בו יותר והתחיל לבטוח בהקב"ה בלבד.

(לקוטי רבי משה יעקב)

אי"ה נוסעים למירון ב'זאת חנוכה'

יום ראשון ג' טבת תשע"ג יוצאים בשעה 11.00 מרח' החשמונאים

שהשמחה במעונם

הר"ר מרדכי יוסף וילקומיץ ומשפ' להולדת הנכדים
הר"ר שמואל יעקבזון ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר משפ' גולדשטיין להולדת הנינים
הר"ר מרדכי אריה לייב מורגנשטרן להולדת הנכד
משפ' מורגנשטרן להולדת הנין
הר"ר מרדכי גולדשטיין ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר בנימין סירוטה ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר יעקב סירוטה ומשפ' להולדת הבת
הר"ר ישעי' קרויס ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר אהרן קרויס ומשפ' להולדת הבן

י"ל ע"י

מערכת החברותא
רח' ערני 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 פקס

5080 ת.ד.

ירושלים 91050

